



Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin häirintää, sekä pesän, munien ja poikasten siirtoa tai hävittämistä

Hakija

Kuopion Energia Oy/ Ari Ikonen

Asia

Lupahakemus 15 kalalokin (*Larus canus*) pesän ja niissä olevien munien tai poikasten ensisijaiseen siirtämiseen ja toissijaiseen hävittämiseen energiantuotantorakennuksista kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi ajalla 17.6.-31.8.2025 Kuopiossa, Pohjois-Savossa.

Hakemus

Hakija hakee lupaa ensisijaisesti siirtää ja toissijaisesti hävittää 15 kalalokin pesää ja niissä olevat munat tai poikaset. Lupahakemuksen kohteena ovat Kuopion energian Haapaniemen voimalaitos (Haapaniementie 28), Savilahden kaukojäähdytyslaitos (Niunvantie 4), sekä lämpökeskukset Pitkälähti (Kylmämäentie 3), Saarijärvi (Liipasintie 12), Niirala (Pyöräkatu 3), Jynkkä (Soikkokuja 1) ja Iloharju (Iloharjuntatu 1). Hakijan mukaan pesivät lokit ovat iso työturvallisuusriski. Yhteiskunnallisesti tärkeää infraa täytyy huoltaa jatkuvasti ja nyt pesivät lokit estävät turvallisen pääsyn polttoainesäiliöille ja laitoksien huoltoaukoille laitosten seinustoilla ja katoilla. Hakemuksen kohteena olevat kalalokkien pesät sijaitsevat kriittisen infran kohteissa, joiden kuntoa on jatkuvasti valvottava. Vikaantuminen voi aiheuttaa häiriöitä voiman- tai lämmöntuotannossa tai esim. vaaraa ympäristölle. Todennäköisin uhka on lintujen aggressiivisesta käytöksestä johtuva työtapaturma. Pesintöjä on yritetty estää laittamalla edellisien vuosien pesimäpaikkoihin lintupiikkejä ja muuttamalla rakenteita sellaisiksi, että pesiminen olisi hankalampaa. Mikään ei tunnu auttavan. Nyt työntekijöille on tullut useampi vaaratilanne, pesiään suojelevien, syöksyilevien loppien takia. Yhdessä tilanteessa työntekijä lähestulkoon putosi öljysäiliön vallitilan katolta maahan. Putoamisen seurauksena olisi ollut vakava tapaturma, ellei pahempaakin. Kyseisiä paikkoja on pakko päästä tarkastamaan ja tarvittaessa korjaamaan, eivätkä toimenpiteet voi odottaa pesinnän päättymiseen asti. Kyseessä on työturvallisuusasia ja siksi ongelmaan on saatava ratkaisu pian, joten lupaa haetaan kiireellisenä. Tilanne on selkeästi pahentunut edellisistä vuosista, kun loppipopulaatio on vuosien saatossa kasvanut. Siirron tai hävityksen voi tehdä tarvittaessa siihen erikoistunut yritys.

Hakemus kohdistuu vain pesiin, jotka sijaitsevat turvallisuuden kannalta kriittisillä paikoilla, ja näiden ulkopuolelle jää vielä pesiä.

Määräykset, joita hakemus koskee

Kalalokki on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu laji.

Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen lajien tahallisen häirinnän erityisesti lisääntymisaikana. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitystapojen ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan kalalokkien häirintään, pesien ja niissä olevien munien ensisijaiseen siirtämiseen ja toissijaiseen hävittämiseen sekä poikasten siirtämiseen alla luetelluin ehdoin. Lupaa poikasten tappamiseen ei myönnetä.

- 1 Lupa on voimassa 31.7.2025 asti.
- 2 Tällä luvalla saa ensisijaisesti siirtää kalalokin pesät ja niissä olevat munat hakemuksessa tarkemmin määritetyistä kohteista. Pesien siirrossa tulee huomioida lajin pesimäbiologia. Mikäli pesien ja munien siirtoon ei löydy sopivaa paikkaa, ne voi toissijaisesti hävittää.
- 3 Mikäli kalalokin poikaset ovat jo kuoriutuneet, saa tällä luvalla siirtää poikaset paikkaan, jossa emoista ei ole vaaraa turvallisuudelle. Siirron aikana tulee huolehtia, että emot näkevät poikaset koko siirron ajan. Poikasia tai emoja ei saa vahingoittaa.
- 4 Pesän hävittämisen jälkeen pesäpaikalla ja muilla turvallisuuden kannalta kriittisillä paikoilla tulee kehittää pesinnän ennaltaehkäisyä, jotta kalalokit eivät palaisi samalle alueelle pesimään. Pesinnän estämiseen voi käyttää mm. pressuesteitä, lippusiimoja, lintupiikkejä ja -verkkoja sekä erilaisia pelotteita kuten haukkaleijoja tai tekokäärmeitä.
- 5 Mikäli kalalokit yrittävät pesiä kohteissa uudestaan torjuntatoimenpiteistä huolimatta, tällä luvalla saa hävittää myös mahdolliset uudet pesärakennelmat.
- 6 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 7 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyä lupa on esitettävä.
- 8 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 9 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 10 Luvan käytöstä tulee raportoida 31.8.2025 mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/4473/2025 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä pesissä olleiden munien määrä sekä niiden siirto- tai hävittämisajankohta. Hävitettyjen pesien ja munien osalta tulee kertoa, miksi siirtoa ei voitu toteuttaa. Siirrettyjen poikasten osalta tulee kertoa niiden siirtoajankohta ja -paikka. Lisäksi tulee raportoida pesinnän ennaltaehkäisykeinoista.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi.

Voimalaitoksella ja lämpökeskuksissa pesivät kalalokit aiheuttavat työturvallisuusriskin laitteistoa huoltaville työntekijöille. Erityisesti poikasvaiheessa pesivät linnut voivat käyttäytyä aggressiivisesti ja hyökkäillä ihmisten päälle.

Luvalla saa ensisijaisesti siirtää ja toissijaisesti hävittää kalalokkien pesät ja niissä olevat munat hakemuksessa määritetyiltä kohteilta. Pesien siirrossa tulee huomioida lajin pesimäbiologia. Mikäli poikaset ovat jo kuoriutuneet, ne tulee siirtää paikkaan, jossa emoista ei ole vaaraa ihmisille. Siirron aikana tulee huolehtia siitä, että emot näkevät poikaset koko siirron ajan. Lupaa ei myönnetä poikasten tappamiseen.

Hävitettyjen pesien ja muilla turvallisuuden kannalta kriittisillä paikoilla tulee kehittää pesinnän ennaltaehkäisyä asentamalla paikalle esimerkiksi pressuesteitä, lippusiimoja tai tekokäärmeitä. Lupa on myönnetty hakemuksesta poiketen 31.7.2025 asti, koska pesien hävittäminen pesimäajan ulkopuolella ei edellytä poikkeuslupaa. Muuta tyydyttävää ratkaisua ongelman poistamiseen ei ole osoitettavissa, sillä huoltotoimenpiteet tulee voida toteuttaa turvallisesti, eikä niitä voida jättää odottamaan pesinnän päättymistä.

Hakemuksen mukaisten pesien ja munien hävittäminen ei haittaa kalalokin suotuisan suojelutason säilyttämistä. Ottaen huomioon kohteella pesivien lintujen määrän ja sen, että luvalla ei saa hävittää poikasia ja täysikasvuisia lintuja, toimenpiteet vaikuttavat vähäisessä määrin kalalokin yhden vuoden pesimämenestykseen ko. paikalla.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Kalalokit aiheuttavat parhaillaan uhkaa terveydelle ja turvallisuudelle ja luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen ja pesivien lintujen aiheuttaman turvallisuusriskin vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Saija Porramo ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Pohjois-Savon ELY-keskus kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi

Itä-Suomen poliisilaitos kirjaamo.ita-suomi@poliisi.fi

Kuopion kaupunki kirjaamo@kuopio.fi

SLL Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri pohjois-savo@sll.fi

Tapiola Pohjois-Savo-Kainuu ry. info@tapiolary.com

Lintuyhdistys Kuikka ry. hallitus@lintuyhdistyskuikka.net

Suoritemaksu 316 €

Tämä asiakirja VARELY/4473/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/4473/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Porramo Saija 19.06.2025 11:44

Ratkaisija Aalto Tapio 19.06.2025 11:45

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Itä-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Itä-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Itä-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio

Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio

Puhelin: 029 56 42502

Telefax: 029 56 42501

Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.